

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ КОМП'ЮТЕРНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Г.в.о. директора коледжу
Луценко С.С.
«19» березня 2023 р.

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО КОМІСІЮ

З РОЗГЛЯДУ ВИПАДКУ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ), ПОРЯДОК
ПОДАННЯ ТА РОЗГЛЯДУ ЗАЯВ ПРО ВИПАДКИ БУЛІНГУ,
РЕАГУВАННЯ НА ДОВЕДЕНІ ВИПАДКИ БУЛІНГУ В
ХАРКІВСЬКОМУ КОМП'ЮТЕРНОМУ ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ

Схвалено:

Методичною радою коледжу
Протокол № 5
від «12» березня 2023 р.

Педагогічною радою
коледжу
Протокол № 8
від «19» 03 2023 р

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Це положення регламентує порядок подання та розгляду заяв про випадки булінгу, реагування на доведені випадки булінгу, а також організацію роботи Комісії з розгляду випадків булінгу в Харківському комп'ютерному фаховому коледжі (далі – Коледж). Положення розроблено відповідно до норм чинного законодавства України та рекомендацій Міністерства освіти і науки України щодо запобігання та протидії булінгу у закладах освіти (додаток 1).

1.2 Терміни, використані у цьому Положенні, вживаються у таких значеннях:

кривдник (булер) - учасник освітнього процесу, який вчиняє булінг (цькування) щодо іншого учасника освітнього процесу;

потерпілий (жертва булінгу) - учасник освітнього процесу, щодо якого було вчинено булінг (цькування);

спостерігачі - свідки та (або) безпосередні очевидці випадку булінгу (цькування);

сторони булінгу (цькування) - безпосередні учасники випадку: кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності).

1.3 До булінгу (цькування) в коледжі належать випадки, які відбуваються безпосередньо в приміщенні коледжу та на прилеглих територіях (включно з навчальними приміщеннями, приміщеннями для занять спортом, коридорами, вбиральнями тощо) та (або) за межами коледжу під час заходів, передбачених освітньою програмою, планом роботи коледжу, та інших освітніх заходів, що організуються за згодою директора коледжу, в тому числі дорогою до (із) коледжу.

1.4 Ознаками булінгу (цькування) є систематичне вчинення учасниками освітнього процесу діянь стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, в тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій.

1.5 Згідно з чинним законодавством, забезпечення створення у закладі освіти безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та булінгу (цькування), покладається на директора коледжу, який, зокрема:

розглядає заяви про випадки булінгу (цькування) здобувачів освіти, їх батьків, законних представників, інших осіб та видає рішення про проведення розслідування;

скликає засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) для прийняття рішення за результатами проведеного розслідування та вживає відповідних заходів реагування;

забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування);

повідомляє уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України та Службі у справах дітей про випадки булінгу (цькування) у коледжі;

здійснює контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) у коледжі;

розглядає скарги про відмову у реагуванні на випадки булінгу (цькування) за заявами здобувачів освіти, їх батьків, законних представників, інших осіб та приймає рішення за результатами розгляду таких скарг;

сприяє створенню безпечного освітнього середовища у коледжі та вживає заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг (цькування), стали його свідками або постраждали від булінгу.

1.6 Педагогічні працівники або інші працівники коледжу зобов'язані поінформувати директора коледжу про факт булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком якого вони були особисто або інформацію про які отримали від інших осіб, вживати невідкладних заходів для припинення булінгу (цькування).

2. ПОРЯДОК ПОДАННЯ ТА РОЗГЛЯДУ (З ДОТРИМАННЯМ КОНФІДЕНЦІЙНОСТІ) ЗАЯВ ПРО ВИПАДКИ БУЛІНГУ

2.1 Учасниками освітнього процесу (студентами, викладачами, батьками) на ім'я директора коледжу подається заява, де зазначається інформація щодо джерела її отримання (час вчинення дій, прізвище, ім'я, по батькові постраждалого, свідків булінгу, осіб, що вчинили цькування, форма та ознаки булінгу) (додаток 2).

2.2 Заяви про випадок булінгу (цькування) або підозру щодо його вчинення приймає директор коледжу. Розгляд заяв здійснюється з дотриманням конфіденційності.

2.3 Директор коледжу у разі отримання заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування):

невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби, повідомляє територіальний орган (підрозділ) Національної поліції України, принаймні одного з батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування);

за потреби викликає бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги;

повідомляє службу у справах дітей з метою вирішення питання щодо соціального захисту малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування), з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування) та вжиття заходів для усунення таких причин;

повідомляє центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді з метою здійснення оцінки потреб сторін булінгу (цькування), визначення соціальних послуг та методів соціальної роботи, забезпечення психологічної підтримки та надання соціальних послуг;

розглядає звернення та реєструє у журналі обліку звернень та повідомлень про жорстоке поводження з дітьми або загрозу його вчинення;

видає рішення про проведення розслідування із визначенням уповноважених осіб;

скликає засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) не пізніше ніж упродовж трьох робочих днів з дня отримання заяви або повідомлення.

3. КОМІСІЯ З РОЗГЛЯДУ ВИПАДКІВ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ)

3.1. Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) (далі - комісія) є колегіальним органом коледжу, яка скликається в кожному окремому випадку надходження заяв про випадки булінгу (цькування) в коледжі не пізніше ніж три робочі дні з дня надходження заяви або повідомлення.

3.2. До складу комісії входять: голова комісії, заступник голови комісії, секретар та інші члени (педагогічні працівники, психолог, юрисконсульт) відповідно до наказу директора коледжу.

До участі в засіданні комісії також можуть бути залучені сторони булінгу (цькування) (за потреби), один з батьків або законних представників неповнолітнього кривдника та потерпілого, представники інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) в коледжі та інших зацікавлених сторін.

3.3. Головою комісії є директор коледжу.

Голова комісії організовує її роботу і відповідає за виконання покладених на комісію завдань, головує на її засіданнях та визначає перелік питань, що підлягають розгляду.

3.4. Секретар комісії забезпечує підготовку проведення засідань комісії та матеріалів, що підлягають розгляду на засіданнях комісії, ведення протоколу засідань комісії.

3.5. Член комісії має право:

- ознайомлюватися з матеріалами, що стосуються випадку булінгу (цькування),
- брати участь у їх перевірці;
- подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються;
- брати участь у прийнятті рішення шляхом голосування;
- висловлювати окрему думку усно або письмово;
- вносити пропозиції до порядку денного засідання комісії.

3.6. Член комісії зобов'язаний:

- особисто брати участь у роботі комісії;
- не розголошувати стороннім особам відомості, що стали йому відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб;
- виконувати в межах, передбачених законодавством та посадовими обов'язками, доручення голови комісії;
- брати участь у голосуванні.

3.7. Метою діяльності комісії є:

- припинення випадку булінгу (цькування) у коледжі;
- відновлення та нормалізація стосунків, створення сприятливих умов для подальшого здобуття освіти у групі, де стався випадок булінгу (цькування);
- з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування), та вжиття заходів для усунення таких причин;
- оцінка потреб сторін булінгу (цькування) в соціальних та психолого-педагогічних послугах та забезпечення таких послуг.

3.8. Діяльність комісії здійснюється на принципах:

- законності;
- верховенства права;
- поваги та дотримання прав і свобод людини;
- неупередженого ставлення до сторін булінгу (цькування);
- відкритості та прозорості;
- конфіденційності та захисту персональних даних;
- невідкладного реагування;
- комплексного підходу до розгляду випадку булінгу (цькування);
- нетерпимості до булінгу (цькування) та визнання його суспільної небезпеки.

3.9. Комісія на своїх засіданнях розробляє пропозиції та рекомендації з питань, що належать до її компетенції.

До головних повноважень комісії належать:

- збір інформації щодо обставин випадку булінгу (цькування), зокрема пояснень сторін булінгу (цькування), батьків або інших законних представників малолітніх або неповнолітніх сторін булінгу (цькування); висновків практичного психолога; відомостей служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; експертних висновків (за наявності), якщо у результаті вчинення булінгу (цькування) була завдана шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого; інформації, збереженої на технічних засобах чи засобах електронної комунікації (Інтернет, соціальні мережі, повідомлення тощо); іншої інформації, яка має значення для об'єктивного розгляду заяви;

- розгляд та аналіз зібраних матеріалів щодо обставин випадку булінгу (цькування) та прийняття рішення про наявність/відсутність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену у заяві.

3.10. Формою роботи комісії є засідання, які проводяться у разі потреби. Дату, час і місце проведення засідання комісії визначає її голова.

3.11. Засідання комісії є правоможним у разі участі в ньому не менш як двох третин її складу.

3.12. Рішення з питань, що розглядаються на засіданні комісії, приймаються шляхом відкритого голосування більшістю голосів від затвердженого складу комісії. У разі рівного розподілу голосів голос голови комісії є вирішальним.

3.13. Особи, залучені до участі в засіданні комісії, зобов'язані дотримуватись принципів діяльності комісії, зокрема не розголошувати стороннім особам відомості, що стали їм відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб.

Особи, залучені до участі в засіданні комісії, під час засідання комісії мають право:

- ознайомлюватися з матеріалами, поданими на розгляд комісії;
- ставити питання по суті розгляду;
- подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються.

3.14. За підсумками роботи комісії складається протокол (додаток 3).

3.15. Голова комісії доводить до відома учасників освітнього процесу рішення комісії згідно з протоколом засідання та здійснює контроль за їх виконанням.

3.16. Строк розгляду комісією заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) у коледжі та виконання нею своїх завдань не має перевищувати десяти робочих днів із дня отримання заяви або повідомлення директором коледжу.

У разі не визнання Комісією факту булінгу (цькування) і незгоди з результатами рішення потерпілим (його представником), директор рекомендує звернутись постраждалому (його представнику) з заявою до органів Національної поліції України.

4. ПОРЯДОК РЕАГУВАННЯ НА ДОВЕДЕНІ ВИПАДКИ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ) ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ОСІБ, ПРИЧЕТНИХ ДО БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ)

4.1 За умови визнання Комісією з розгляду випадків булінгу (цькування) наявності факту булінгу (цькування), директор коледжу протягом однієї доби повідомляє уповноважені підрозділи органів Національної поліції України (ювенальну поліцію) та Службу у справах дітей.

4.2 У разі доведення факту булінгу (цькування) у коледжі по відношенню до кривдника, потерпілого та свідків застосовуються заходи виховного впливу. Заходи виховного впливу застосовуються для відновлення та нормалізації відносин між учасниками освітнього процесу після випадку булінгу (цькування) з метою створення сприятливого для навчання та роботи освітнього середовища. Заходи виховного впливу мають забезпечити дотримання прав та інтересів сторін булінгу (цькування), необхідне виховання та освіту, соціальну та психолого-педагогічну допомогу.

4.3 Заходи виховного впливу реалізуються педагогічними працівниками коледжу із залученням необхідних фахівців із надання правової, психологічної, соціальної та іншої допомоги, в тому числі територіальних

органів (підрозділів) Служб у справах дітей та центрів соціальних Служб для сім'ї, дітей та молоді тощо.

4.5 Необхідні заходи виховного впливу визначає та планує Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування). Комісія визначає:

- мету, конкретні завдання, зміст, методи та форми заходів виховного впливу;
- критерії визначення співвідношення між запланованими та отриманими результатами заходів виховного впливу.

До завдань Комісії також належать:

- оцінка потреб сторін булінгу (цькування) в отриманні соціальних та психолого-педагогічних послуг та забезпечення таких послуг, в тому числі із залученням фахівців Служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;
- визначення причин булінгу (цькування) та необхідних заходів для усунення таких причин;
- визначення заходів виховного впливу щодо сторін булінгу (цькування) у групі, де стався випадок булінгу (цькування);
- моніторинг ефективності соціальних та психолого-педагогічних послуг, заходів з усунення причин булінгу (цькування), заходів виховного впливу та корегування (за потреби) відповідних послуг та заходів;
- надання рекомендацій для педагогічних (науково-педагогічних) працівників коледжу щодо доцільних методів здійснення освітнього процесу та інших заходів з малолітніми чи неповнолітніми сторонами булінгу (цькування), їх батьками або іншими законними представниками;
- надання рекомендацій для батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування).

4.6 Директор коледжу вживає необхідних заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг (цькування), стали його свідками або постраждали від булінгу, в тому числі залучення (за потреби) необхідних фахівців із надання правової, психологічної, соціальної та іншої допомоги тощо.

Заходи щодо надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування), здійснюються заступником директора коледжу у взаємодії з практичним психологом та затверджуються директором коледжу.

4.7 Практичний психолог у межах своїх посадових обов'язків:

- діагностує стан психологічного клімату у колективі, де відбувся булінг (цькування);
- за результатами діагностики розробляє план корегувальної роботи з кривдником та свідками із залученням батьків або законних представників;
- розробляє та реалізує програму індивідуальної реабілітації для потерпілого;
- розробляє профілактичні заходи для групи, у якій зафіксовано випадок булінгу (цькування);
- здійснює супровід педагогічних працівників, які забезпечують освітній процес для групи, в якій зафіксовано випадок булінгу (цькування);
- забезпечує надання психологічного супроводу здобувачів освіти, які постраждали від булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили булінг (цькування).

4.8 Педагогічні працівники, які забезпечують освітній процес для групи, в якій зафіксовано випадок булінгу (цькування):

- виконують рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в коледжі щодо доцільних методів навчання та організації роботи з неповнолітніми сторонами булінгу (цькування) та їх батьками або законними представниками;
- забезпечують інтеграцію антибулінгового компоненту в освітній процес, який визначається правилами поведінки учасників освітнього процесу, статутом коледжу, чинним законодавством; виробляють спільно з здобувачами освіти правила взаємодії групи під час освітнього процесу.

4.9 Відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування), встановлюється Кодексом України про адміністративні правопорушення, згідно з яким булінг (цькування), тобто діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному

насилстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого, – тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

4.10 Зазначене діяння, вчинене групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, – тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

4.11 Зазначене діяння, вчинене малолітніми або неповнолітніми особами віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, – тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин. Зазначене діяння, вчинене малолітньою або неповнолітньою особою віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, – тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

4.12 Неповідомлення директором уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про випадки булінгу (цькування) учасника освітнього процесу – тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням до двадцяти процентів заробітку.